

תרו חט"ז שיחה ב'

יתרו ידע שמשה מעלה את בני ישראל למדריגת משה, אך טען שבני ישראל צריכים ללמוד תורה לפי ערכם, כדי שיהיו מוכנים לזמן של "הנך שוכב עם אבותיך". מינוי הדיינים הי' ע"י משה, מפני שכל עניני התורה צריכים לבוא ע"י משה.

בפרשתנו מסופר על טענת יתרו "נבול תבול וגו'". ולכאורה ישנה קושיא פשוטה, איך יתכן שמשה לא חשב על סברא פשוטה זו בעצמו? ומזה מובן שמצד משה הסדר הראוי הוא שמשה ידון בעצמו. [והוכחה נוספת לזה הוא שנקרא יתר על שם ש"יתר פרשה אחת בתורה", שמזה מובן שמצד התורה עצמה (לולא היתרון) צריך משה לדון בעצמו].

והנה על דרך זה מצינו בנוגע למתן תורה שמשה אמר "התשתם את כוחי כנקבה", מפני שבקשו לשמוע ממשה ולא מהקב"ה, אך הקב"ה אמר "הטיבו כל אשר דיברו". ואיך יתכן שמשה מצד עצמו לא הרגיש ולא ידע את מדריגת בני ישראל?

והביאור: משה העלה את בני ישראל למדריגתו, אך בני ישראל רצו לשמע ממשה ולא מהקב"ה, כי רצו שהקשר שלהם עם הקב"ה יהיה כמו שהם מצד עצמם (ולא כפי שמשה מגביה אתם בכוחו).

ועל דרך זה בנוגע ליתרו, שיתרו ידע שמשה מעלה את בני ישראל למדריגת משה, אך טען שבני ישראל צריכים ללמוד תורה לפי ערכם, כדי שיהיו מוכנים לזמן של "הנך שוכב עם אבותיך".

והנה מינוי הדיינים הי' ע"י משה, מפני שכל עניני התורה צריכים לבוא ע"י משה, ש"כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש הכל ניתן למשה מסיני". ולכן אומר הכתוב "ואתה תחזה", "תחזה" הוא תרגום של ראייה, כי מדריגת משה הוא בחי' ראייה, אך בני ישראל הם רק במדרגת תרגום של ראייה.

והנה, אף שלכאורה מינוי הדיינים הו"ע של ירידה, מ"מ דוקא ע"י הירידה לדאוג ליהודי שנמצא למטה יותר מגיעים לגבוה גבוה ביותר.